Hartă Ecoturistică
JUDEȚUL SUCEAVA
BUCOVINA

Asociația ADER

Arii protejate și atracții naturale

Pe teritoriul județului Suceava există un număr de 29 de arii naturale protejate de interes național și 30 de arii naturale protejate de interes comunitar, din rețeaua Natura 2000, respectiv 7 arii de protecție avifaunistică (SPA) și 23 situri de importanță comunitară (SCI). Natura 2000 este o rețea europeană de zone naturale protejate care cuprinde un eșantion reprezentativ de specii sălbatice și habitate naturale de interes comunitar. A fost constituită pentru protejarea naturii și pentru menținerea acestor bogății naturale pe termen lung, pentru a asigura resursele necesare dezvoltării socio-economice, un mediu sănătos și o viață mai bună pentru europeni.

www.natura2000.ro

În mediul natural sucevean, se remarcă rezervațiile de turbă, pentru specii rare de plante, relicte glaciare (mesteacăn pitic, răchițele, mușchiul Sphagnum, roua cerului), codri seculari, dovada ultimilor trupuri de păduri virgine și cvasivirgine, rezervațiile de chei, geologice, cu mare valoare peisagistică și recreativă. Foarte importante sunt rezervațiile botanice în care și-au făcut studiile cercetători renumiți și care au dus la descoperirea de noi specii importante pentru știință și pentru flora României. "Bogăția verde" a Sucevei este alcătuită din păduri de foioase, de rășinoase (în mod oficial peste 50% din suprafața totală a județului este ocupată cu păduri), și din arbuști (jneapăn, ienupăr, afin, merișor) și pajiști alpine. La o altitudine superioară, pădurile adăpostesc specii de faună diverse, unele dintre ele rare la nivel național sau european (ex: ursul, lupul, cocoșul de munte, etc.). Rețeaua de arii naturale protejate se întinde pe tot cuprinsul județului, cu o concentrare mai mare în zona montană, iar unele dintre ele sunt amenajate pentru vizitare (trasee de drumeție marcate, poteci tematice, drumuri de acces, trasee de cățărare etc.). Vă recomandăm să verificați dacă există infrastructură de vizitare și să nu ezitați să apelați la un ghid local sau la un specialist. Aceștia vă pot oferi mai multe informații, ajutându-vă astfel să înțelegeți importanța ariei protejate pe care o vizitați și importanța acesteia pentru comunitate.

REZERVAȚII FLORISTICE

Rezervația Fânețele seculare de la Frumoasa (Suceava),Rezervația Fânețele seculare de la Calafindești (R. Siret), Rezervația Fânețele seculare de la Ponoare (Suceava), Rezervația Fânețele montane de pe plaiul Todirescu (Câmpulung).

REZERVAȚII FORESTIERE

Rezervația (Quercetumul) de la Crujana (Suceava), Rezervația Făgetul Dragomirna (Suceava), Rezervația Tinovul Sarul Dornei (Dorna), Rezervația Tinovul Mare (Poiana Stampei) (Dorna),Rezervația "Tinovul Gaina - Lucina" (Câmpulung), Rezervația Codrul Secular Giumalău (Câmpulung), Rezervația Codrul Secular Slătioara (Câmpulung), din munții Călimani Rezervația Zamostea Lunca (Suceava), Rezervația de jnepenis și Pinus cembra din munții Călimani (Dorna).

REZERVAȚII GEOLOGICE

Rezervația geologică Piatra Tibăului (Dorna), Rezervația geologică Piatra Pinului și Piatra Șoimului (Câmpulung), Rezervația Cheia Lucavei (Câmpulung), Rezervația Clipa de calcare triasice Pârâul Cailor (Câmpulung), Rezervația Cheia.

Atracții culturale

Aceste meleaguri sunt pline de istorie: locuite din paleolitic, în secolele II–III exista aici o așezare a dacilor liberi, descoperirile arheologice relevând și puternice influențe romane. A urmat importana etapă a voievozilor Moldovei, pe teritoriul județului Suceava aflându-se 3 din cele 4 capitale ale voievodatului (Baia, Siret și Suceava), culminând cu domnia lui Ștefan cel Mare (1457–1504) și epoca celor mai importante edificii religioase, azi patrimoniu UNESCO. Un secol și jumătate, până în 1918, o bună parte a județului a fost integrat în Imperiul Austro-Ungar. Oameni de cultură născuți aici au influențat dezvoltarea spiritului românesc: Porumbescu, Sadoveanu, Labiș. Numeroase muzee și instituții culturale prezintă aceste fațete ale "sufletului" Sucevei.

MANASTIRI PICTATE

Edificiile religioase sunt foarte numeroase .Bisericile și mănăstirile sunt renumite pentru picturile exterioare și interioare, unice în lume (1975 premiul „Mărul de Aur" al Uniunii Internaționale a Jurnaliștilor și Scriitorilor din Turism). Majoritatea mănăstirilor au fost ridicate în secolele XV – XVI, în timpul domniei voievozilor Ștefan cel Mare și Petru Rareș. Fiecare dintre acestea are o culoare dominantă („albastrul de Voronet", „galben de Suceviță", „roșu de Moldoviță" , „verdele de Arboreetc"). și prezintă o compoziție grafică inedită, bazată pe istorie și Biblie (Cucerirea Constantinopolului la Humor, Geneza la Voronet, Scara virtuților la Humor, etc.).

Biserici și mănăstiri din Bucovina

(Patrimoniul Cultural UNESCO, în 1993): Biserica Arbore, Mănăstirea Humor, Mănăstirea Moldovița, Biserica Pătrăuți,, Mănăstirea Probota, Mănăstirea Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, Mănăstirea Voronet, Mănăstirea Sucevița!

Biserici și mănăstiri importante pentru patrimoniul national:

Mănăstirea Putna, Mănăstirea Dragomirna, Mănăstirea Slatina, Mănăstirea Râșca, Basilica Minor Cacica, Biserica Hagigadar, Biserica Turnul Roșu – Zamca, Templul Evreiesc – Rădăuți, Chilia lui Daniil Sihastrul – Putna, Mănăstirea Zamca din Suceava.

CETĂȚI/ CASTELE/ PALATE/ TURNURI

Cetatea de Scaun a Sucevei

Parte din sistemul de fortificații construit în Moldova la sfârșitul secolului al XIV-lea, în momentul apariției pericolului otoman, ce cuprindea curți domnești, mănăstiri cu ziduri înalte, cetăți de importanță strategică, întărite cu ziduri de piatră, valuri de pământ, șanțuri adânci.

Hanul Domnesc Suceava

Una dintre cele mai vechi clădiri civile din oraș, are două nivele, construite în perioade diferite: sec.XVI-XVII, respectiv sec. XVIII; acum găzduiește Muzeul etnografic

MUZEE/ CASE MEMORIALE

Județul Suceava, celebru pentru modul în care își prețuiește istoria, promovează cu mândrie tot ce bucovinenii au moștenit de la strămoșii lor: tradițiile, obiceiurile,veșmintele, meșteșugul lemnului, încondeierea ouălor, bogățiile naturale. La fel de apreciați sunt scriitorii, poeții, muzicienii care au adus renume acestor locuri .

Muzeul Satului Bucovinean, Suceava; Muzeul Hanul Domnesc, Suceava; Muzeul tradițiilor populare bucovinene, Gura Humorului; Muzeul Arta Lemnului, Câmpulung;

Muzeul etnografic, Vatra Dornei; Muzeul Tehnici populare bucovinene, Rădăuți; Muzeul Oului, Vama. Muzeul Apelor, Fălticeni; Muzeul de Științe ale Naturii,Suceava; Muzeul de Științe ale Naturii și Cinegetic, Vatra Dornei. Ciprian Porumbescu, Com. Ciprian Porumbescu;Nicolae Labiș, Mălin; Eusebiu Camilar, Udești;Simeon Florea Marian, Suceava; Mihail Sadoveanu,Fălticeni.

Case memoriale

Casa memorială Ciprian Porumbescu, Stupca; Casa memorială Nicolae Labiș, Mălini; Casa memorială Eusebiu Camilar, Udești; Casa memorială Simeon Florea Marian, Suceava; Casa memorială Mihail Sadoveanu, Fălticeni.

Salina Cacica

Salina Cacica: Folosirea izvoarelor cu apă sărată în starea lor naturală, cât și pentru producerea sării recristalizate prin fierbere au o vechime milenară: una din cele mai vechi exploatări de sare recristalizată din saramură din Europa, datată din mileniul cinci î. Hr., perioada culturii Criș din neolitic-cul timpuriu. Salina se poate vizita și cuprinde patru obiective importante: Capela Sf. Varvara, Capela Ortodoxă, Lacul Sărat, Sala Ing.Agripa Popescu (Sala de bal).

Centre meșteșugărești

Atelierul de Ceramica Neagră, Marginea: Ceramica neagră produsă aici datează din neolitic fiind identificată în cadrul culturii Horodiștea – Florești, vcât și La Tene, perioada de înflorire a ceramicii negre getodacice. În secolele XII-XV, ceramica neagră cunoaște o puternică dezvoltare aici. În perioada comunismului, posesia unei roți de olar era considerată infracțiune, iar mulți olari au fost nevoiți să renunțe la acest meșteșug sau să-l practice pe ascuns.

Evenimente culturale

Viața în Bucovina este marcată de evenimente, sărbători și festivaluri, bazate pe tradiții vechi, bine păstrate în acest loc izolat din România. Sunt multe ocazii de sărbătoare: sărbătorile religioase, Crăciunul, Paștele și sărbătorile Sfinților importanți, numeroase festivaluri etnofolclorice, legate de obicei de ritualurile agrare ciclice; alte manifestări culturale și târguri.

-"Vremea Șezătorilor", februarie, Păltinoasa;
-"Târgul Mărțișorului", feburarie-martie, Suceava;
-"Buna Vestire", festival - concurs național de muzică corală religioasă ortodoxă, și Târg de Ouă Încondeiate, de Paște, Fundul Moldovei;
-"Ograda cu Dor", festival de folclor tradițional, luna mai, Moara;
-Târgul de Ceramică Neagră, mai, Marginea;
-Festivalul European al Artelor "Ciprian Porumbescu", mai – iunie, mai multe localități din județ;
-"Umor la...Gura Humorului", mai, Gura Humorului;
-Festivalul de Artă Medievală, august, Suceava;
-"Bucovina Rock Castle", august, Suceava;
-Festivalul național al păstrăvului și Săptămâna plutăritului, august, Ciocănești;
-"Răscolul Oilor", septembrie, Botoș, Ciocănești;
-Concurs național de pozie, "Nicolae Labiș", septembrie, Suceava și Mălini,

Evenimente sportive

- Mountain Bike Maraton Dragomirna, iunie;
- Bucovina Mountain Bike Marathon, august;

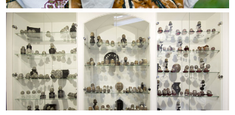

Activități Ecoturistice

Peisajele naturale, combinația pitorească de păduri și pajiști, de dealuri și munți, au atras mereu călătorul dornic de o experiență autentică, bucovineană. Mereu în armonie cu natura, există o ofertă variată de activități ecoturistice, pentru toate tipurile de experiențe sau grade de dificultate.

Drumeție /poteci tematice

Cel mai bine cunoști un loc, la pas. În ritmul propriu, fiecare vizitator poate alege din mai multe trasee motane. La aceasta se adaugă potecile tematice, cu infrastructură de vizitare: Poteca Tinovul Poiana Stampei, Poteca 12 apostoli, poteci tematice: Cacica și Cariera de sulf

Turism ecvestru

Se pot parcurge trasee călare în Pacul Naționale Călimani, care oferă servicii de echitație cu ghid Info:

www.calimani.ro

Activități de iarnă

În sezon se pot practica schiul de tură, drumeția pe rachete de zăpadă, cățărare pe gheață. De asemenea, pentru cei ce doresc să practice schi alpin, sunt disponibile în sezon următoarele pârtii:

- **Vatra Dornei:** Pârtia Dealu Negru 3,000.00 m/Dif.nivel.400.00m, Pârtia Parc 900.00 m/Dif.nivel.150.00 m, Pârtia Poenița 600.00m/Dif.nivel.100.00 m;
- **Cârlibaba:** Pârtia Magura 1 1,000.00 m/ Dif.nivel. 207.00 m, Pârtia Măgura 2 530.00 m/Dif.nivel.125.00 m;
- **Gura Humorului:** Pârtia Șoimul 1.478m/ Dif.nivel. 285 m;
- **Mălini** Pârtia Mălini/Pojorâta – 800m.

Rafting

Pentru o experiență "extremă", se poate practica rafting pe următoarele trasee:
- Vatra Dornei – Cheile Bistriței;
- la confluența râurilor Dorna Bistrița Aurie – Zugreni –Cheile Bistriței și Crucea – Bârnaru.

Cicloturism

Țara Dornelor și Călimani sunt cele mai potrivite zone pentru iubitorii excursiilor pe două roți.

Nordic-Walking
www.turismactiv.ro

Tururi foto

Pe lângă experiența cunoașterii locurilor, a oamenilor,imortalizarea celormai frumoase clipe petrecute în Bucovina, se poate face împreună cu specialiștii în fotgrafie.

Alte activități

Datorită variatelor specii de plante și animale existente aici, întrega zonă are potențial pentru activități legate de observare de floră și faună: birdwatching,wild lifewatching, etc.

TRASEE TEMATICE

Traseul tematic OAMENI ȘI SARE ÎN CACICA

Sat Cacica, județul Suceava
Bazilica Adormirea Maicii Domnului – Cimitirul Vechi – Drumul Crucii – Salina Cacica
durată de parcurgere – 1 oră

Traseul străbate ulițele întortocheate ale satului și atinge câteva obiective definitorii în conturarea istoriei acestuia. La fiecare punct de oprire vom afla lucruri care de obicei scapă atenției noastre, însă care sunt deosebit de interesante prin prisma informațiilor pe care le relevă. Durata de parcurgere este de aproximativ o oră, dar vă invităm să vă bucurați în tihnă de frumusețea satului bucovinean.Traseul pornește din centrul satului, de la Bazilica Adormirea Maicii Domnului. Punctul final al traseului ne readuce în centrul satului, în punctul focal al acestuia: mina de sare.

1. Bazilica Adormirii
2. Cimitirul Vechi
3. Drumul Crucii
4. Arhitectură tradițională
5. Salină

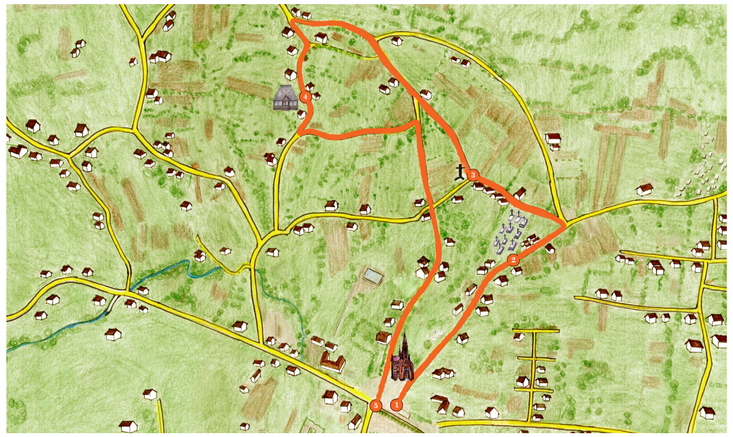

Poteca tematică a CARIEREI DE SULF DIN MUNȚII CĂLIMANI

Parcul Național Călimani

Parcurgerea traseului tematic propune vizitatorului explorarea unui paradox: rămășițele unei exploatări masive de sulf cuprinse astăzi pe teritoriul unei arii protejate – Parcul Național Călimani. Poteca tematică parcurge un traseu inedit, trecând în numai câțiva kilometri de la o extremă la altă: pornește dintr-o zonă puternic antropizată - de la intrarea în fosta carieră de sulf, și se încheie într-o zonă de natură aproape sălbatică, declarată din acest motiv rezervație științifică. În punctul de pornire al potecii, primul panou oferă vizitatorilor câteva informații esențiale despre Parcul Național Călimani și munții vulcanici care-i dau numele.

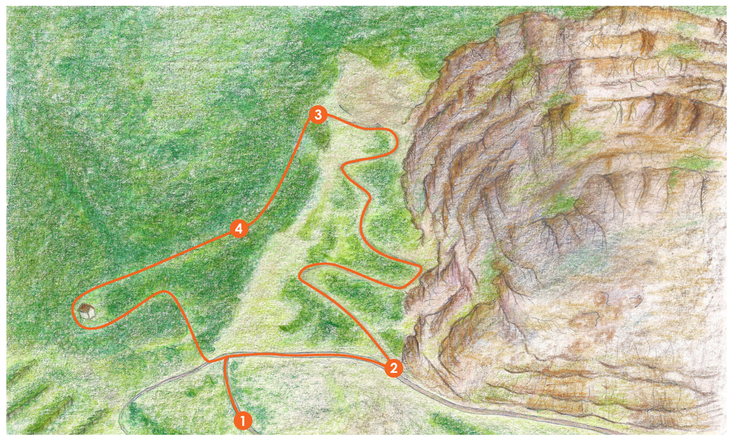

Moara Dracului (Câmpulung)

REZERVAȚII MIXTE

Rezervația "12 Apostoli " (Dorna), Rezervația Pietrele Doamnei - Rarău (Câmpulung), Rezervația Cheile Zugrenilor (Dorna).

PARCUL NAȚIONAL CĂLIMANI

A fost înființat în 1990 (primele inițiative științifice au apărut încă din 1975). Existența lui protejează specii și habitate fragile, floră și faună, menține cadrul geografic natural, sprijină dezvoltarea durabila a zonei: utilizarea resurselor naturale urmează obiectivul de conservare din planul de management al parcului. Există condiții pentru variate activități educaționale, pentru cercetare științifică și recreere, iar pentru proprietarii de terenuri, sunt permise activități tradiționale. Specii rare de floră: dioc, garoafa de munte, crucea voinicului. Specii rare de faună: ursul, lupul, vidra, pârșul de alun, liliacul bicolor, acvila de munte, acvila țipătoare mică, cocoșul de munte, tritonii, salamandra, vipera. Habitate: pădurile naturale de molid cu zâmbru (Pinus cembra), relict glaciar, iar în România poate fi găsit în câteva zone izolate din Carpații Orientali și Meridionali.

www.calimani.ro

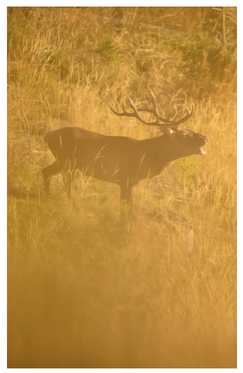

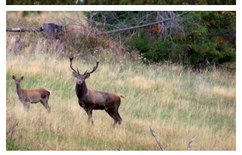

Descrierea zonei

Județul Suceava este situat în partea de nord-est a României, între Pietrosul Călimanului (2.102 m altitudine) și albia Siretului (233 m), se învecinează cu Ucraina și cu județele Botoșani, Iași, Neamț, Harghita, Bistrița-Năsăud și Maramureș. Județul Suceava se suprapune peste o bună parte din fosta regiune istorică Bucovina, alipită în 1775 Imperiului Habsburgic. Se pare că denumirea provine de la termenul Buchenland „Țara fagilor", Buche însemnând fag în limba germană. Acest nume este asociat și astăzi acestei zone, Bucovina fiind denumirea utilizată de turiștii români și străini pentru această destinație turistică. Atractivitatea zonei este dată de peisajul natural, de cultura tradițională, dar și de numărul mare de biserici și mănăstiri aflate în patrimoniul UNESCO, renumite în special pentru celebrele fresce ce decorează pereții exteriori ale acestora. Formele diverse de relief dau o frumusețe aparte peisajului natural: Podișul Sucevei, Munții Giumalău, Rarău, Călimani și Obcinile Bucovinei, numeroase cursuri de apă: Siret (între granița cu Ucraina și Lespezi), Suceava, Moldova (cursul superior și mijlociu), Bistrița, Șomuzul Mare, lacuri: Dragomirna (lac de acumulare), Fălticeni, Horodniceni (iazuri). Cele mai înalte vârfuri din județul Suceava sunt Vf. Pietrosul Călimanului, 2.102m, Vf. Pietrosul Bistriței, 1791m, Vf. Giumalău, 1857m, Vf. Rarău, 1651m. Printre cele mai importate arii protejate de pe teritoriul județului Suceava menționăm cele 23 de situri Natura 2000 și Parcul Național Călimani.

Ecoturism

Ecoturismul este o formă de turism în care principala motivație de călătorie este observarea și aprecierea naturii și a tradițiilor locale, legate de natură. Astfel, turistul are posibilitatea să vadă și să "simtă" altfel locurile pe care le vizitează, să înțeleagă natura și localnicii, folosind servicii locale, sprijinind astfel activ inițiativele de conservare a naturii și participând la programe turistice de calitate. Pentru aceasta, este foarte important să existe o experiență directă și personală în natură. Orice activitate sau produs ecoturistic contribuie la conservarea și protecția naturii (promovarea valorilor naturale și a ariilor protejate), sprijină bunăstarea localnicilor prin utilizarea facilităților locale și încurajarea unor noi oportunități de dezvoltare la nivel local, mai ales în zonele rurale (susținerea eficientă și coerentă a economiei locale).Ecoturismul conține și o componentă educațională, care crește nivelul de înțelegere a valorilor zonei, atât pentru turiști, cât și pentru comunitățile locale (panouri informative, poteci tematice, evenimente educative); și are un impact negativ minim asupra mediului natural și socio-cultural. Pentru mai multe detalii despre activitățile și serviciile ecoturistice din zonă, vizitați website-ul

www.eco-bucovina.ro
www.asociatia-ader.ro

Informații utile

Asociația pentru Turism Bucovina
Strada Universității, nr. 15-17, Suceava, județul Suceava
+40722495677
contact@bucovinaturism.ro
www.bucovinaturism.ro

Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Suceava
Strada Ștefan cel Mare, nr. 36, Suceava, Județul Suceava
+4O230 551 241
infoturism@cjsuceava.ro
www.turism-suceava.ro

Parcul Național Calimani, centrul de Vizitare
Sat Sara Dornei, Nr.54C, Comuna Sara Dornei, Jud. Suceava
0230/371104, 0230/374197
calimanipark@gmail.com
www.calimani.ro

Serviciul de Promovare și Dezvoltare a Turismului și Salvamont Vatra Dornei
Sat Sara Dornei, Nr.54C, Comuna Sara Dornei, Jud. Suceava
0230/371104, 0230/374197
calimanipark@gmail.com

Dorna EcoActiv (Serviciul Salvamont Dorna Arini)
Sat Sara Dornei, Nr.54C, Comuna Sara Dornei, Jud. Suceava
+ 40 751.040.524
dorna.ecoactiv@yahoo.com

Asociația de Ecoturism Țara Dornelor
Sat Negra Șarului Nr. 138, Comuna Șaru Dornei, Județul Suceava
contact@taradornelor.ro

Centre Salvamont
0744-332378-Salvamont Vatra Dornei
0745-313052-Salvamont Câmpulung Moldovenesc
0745-313052-Salvamont Suceava

Asociația ACER
ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI REGIONALĂ

Proiectul Cooperarea dintre Bucovina-Suceava-Bucovina Moldova 2007-2013 este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Fondurilor Europene de Vecinătate și Parteneriat și co-finanțat de statele participante cu program.
Conținut și responsabilitate exclusivă a ADER Suceava, Asociația pentru Turism Bucovina, Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Suceava, Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Suceava și Parcul Național Călimani nu sunt răspunzătoare de orice folosire ce ar putea avea loc a informațiilor din prezentul ghid.
Acest ghid este realizat cu sprijinul Uniunii Europene, Conținutul acestei broșuri este responsabilitatea ASOCIAȚIEI DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI REGIONALĂ – ADER și nu reflectă în mod neapărat poziția Uniunii Europene sau a structurilor de management ale Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013.

ISBN 978-606-8686-19-6